

Jeanette Winterson

Günışığı Kapısı

Türkçesi: Lale Akalın

Roman

Henri Llewlyn Davies'e

1954-2001

Onun cadısına ve benim cadıma

Giriş

1612 yılında Lancashire Cadılarının yargılanması, İngiltere'deki cadı yargılamaları arasında en ünlüsüdür. Sanıklar Nisan 1612 tarihinde Lancaster Kalesine götürüldüler ve izleyen Ağustos'taki duruşmalardan sonra idam edildiler.

Kuyu Zindanı ve Lancaster Kalesi ziyaretçilere açıktır.

Bu yargılama, kayıtları tutulmuş olan ilk cadı yargılamasıdır. Hukukçu Thomas Potts duruşmaları mahkeme kayıtlarına şu adla geçirdi: *Lancashire İli Cadılarının Harika Bir şekilde Ortaya Çıkarılması*. Bu kayıtlar bir görgü tanığının gözlemlerini kelimesi kelimesine kayda geçirmesi olarak kabul edilmişse de, aslında bunlar Potts'un konu hakkındaki kişisel görüşlerini aksettirmektedir. Potts, cadıları ve eski Katolik inancın takipçileri de dahil olmak üzere her çeşit aykırılığı takıntı haline getirmiş bir yüzyılın ruhunu ve anlayışını *Şeytanbilim* adlı kitabıyla belirlemiş olan ateşli Protestan I. James'e sadıktı.

Popps'un ifadesiyle, "büyücü papacı papacı büyücü" şeklinde ifade edilen anlayış, 17. yüzyıl İngiltere'sinin olayları nasıl yalnız ihanet ve Şeytana tapma penceresinden gördüğünü göstermektedir.

1605 Barut Komplosu'nun failleri Lancashire'a kaçtılar. Ve Lancashire, bütün 17. yüzyıl boyunca Katolik inancının üssü olarak kaldı.

Anlattığım öykü cadı yargılamalarının ve bunların dinsel arka planının tarihi bir anlatımdır; tabii gerekli akıl yürütmeler ve hayali unsurlarla birlikte. Shakespeare'in Hogton Şatosu'nda öğretmenlik yapıp yapmadığını bilmiyoruz ama yapmış olabileceğine dair kanıtlar var. Oyunlarının kronolojisi bizim yazdığımız gibidir. Shakespeare'in dini, doğüstünü ve ölümü kullanışı da kitapta yazıldığı gibidir.

Kitapta kullanılan yerler gerçek mekânlardır: Read Hall, Rough Lee, Malkin Kalesi, Pendle'daki Yenikilise, Whalley Manastırı. Karakterler gerçekte yaşamıştır, ancak bu kişilerin hareketlerinin sebepleri ve kullandıkları araçlar konusunda yaratıcı davrandım. Benim Alice Nutter'ım tarihte yazılı olan Alice Nutter değildir, ancak bu hanımefendinin neden Demdike ve Chattox gibi ayaktakımıyla birlikte yargıldığı hâlâ gizemli bir noktadır.

Alice Nutter ile Elizabeth'in öyküsü de benim yarattığım bir şeydir ve gerçeğe dayanmamaktadır. Yine de, Dr. John Dee ile Manchester, Londra ve bizzat Shakespeare arasında bir ilişki olmuş olabileceği fikri benim hoşuma gidiyor.

Malkin Kalesi çoktan yok olmuş olsa da, Pendle Tepesi bugün eskiden olduğu kadar büyük bir muamma olmaya devam ediyor.

Jeanette Winterson

Haziran 2012

Pendle

Kuzey karanlıktır.

Kilisenin kuzey tarafına gömülmek güvenli değildir. Kuzey Kapısı da Ölülerin yoludur.

İngiltere'nin kuzeyi yabanidir; bastırabilirsiniz ama ehlileştiremezsiniz. Lancashire ise yabani kısmın vahşi tarafıdır.

Pendle Ormanı eskiden av sahasıymış ama bazılarına göre buradaki avcı, hayvan postu gibi kırpılmış kara-yeşil örtüsüyle capcanlı olan Pendle Tepesi'dir.

Tepe alçak ve kütseldir; tepesi düz, kasvetli, puslar içinde yitik, bataklıklarıyla güvenilmez; bir baştan bir başa hızla akan ırmaklarının, meçhul göllere dökülen şelalelere dönüştüğü bir yer. Yerde ise, buranın bel kemiği olan kara kaya vardır.

Koyunlar otlar. Yaban tavşanları soru işareti gibi dikilirler.

Gezginlerin işine yarayacak işaret noktaları yoktur. Sis ya çok erken ya da çok geç iner. Pendle'dan gece geçecek kişi ya budaladır ya karanlık işleri olan biridir.

Pendle Tepesi'nin yassı üst kısmında durursanız Lancashire bölgesindeki her şeyi görebilirsiniz, hatta başka şeyler görebileceğinizi söyleyenler de vardır. Burası tekin değildir. Canlılar ve ölüler bu tepede bir araya gelirler.

Burada yürürken yalnız olmadığınızı hissedersiniz.

Burada doğmuş olanlar Pendle adıyla damgalanırlar.

Bir işareti paylaşırlar. Hâlâ yaşayan bir âdete, ya da bir batıl inanca göre, Pendle Ormanı'nda doğan bir kız çocuğu iki kez vaftiz edilmelidir; bir kez kilisede, bir kez de tepenin eteklerindeki kara gölde. O zaman göl onu tanıyacaktır. Kız gölün hem ödülü hem de kurbanı olacaktır. Kız çocuğu, doğumundan gelen haklarıyla barışık olmalıdır, ne demekse...